

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 25 Juniu st. v.
7 Iuliu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 46.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Ochii negrii.

Fet-frumos cu păr de aur
Și cu limpede privire,
Vai, iubirea ta nebună
Te va duce la peire!

Fiorosă este năptea,
Valul vâjje turbat;
Crunt bătărilor din nouri
Cu jivinele din mare
În resboiu s'au încheștat.

„Fet-frumos, dă-mi ascultare :
Nu te duce, nu te duce !...
Auzi tunetul cum urlă,
Vezi cum fulgerul străluce —
Auzi buha cum suspină —
Acum bate ciasul rău.
Din adâncurile mării
Munți de apă se ridică,
Și ușor e vasul tău!”

— „Decă luntrea-mi este mică,
Brațul meu este puternic ;
Uriș e în iubire
Chiar și omul cel nimernic !...
De când aprig ochii negrii
M'au rănit colé la sin,
Chiar cu iadul plin de demoni,
Chiar cu Dumnezeu din ceriuri
Sâm în stare piept să țin!”

— „Vai, ce vorbe păcătoșe,
Iertă-l, iertă-l, Dómne sfinte ;
O ! fecioră pré curată,
Adă-i ier perduta minte...
Teme-te de ochiul negru,
Dragul babei fet-frumos ;
Decât norii plini de trăsnet
Și decât turbata mare
El e mai primejdios !”

— „Negrul nour de de-asupra
Învălesce mii de stele —
Din blând suflet isvorește
Negrul ochiu al mândrei mele !...
Faci din cap ?... aceste lucruri

Pentru tine sânt minuni...
De-ai tēi creeri îngrijesce,
Pentru tine îți fă cruce
Și rostesc rugăcuni !”

— „Fet-frumos...” dară zadarnic,
Vechiul glas se ostenesce,
Și 'nsedar uscata mână
Sē-l oprēscă se silesce.
Ietă, luntrea el desprinde
Și s'aruncă de pe mal...
Din privirile bētranei
Cu o gróznică mugire
Îl răpescce greul val.

Clocotesce négra mare,
Saltă undele turbate,
Vrēnd în nesfērșite-abisuri
Vasul șubred a-l abate ;
Dar deșertă încercare...
Vēslea e în braț de fer.
Spumegóșele talazuri
Cât vin ele de 'ndrășnețe,
Rușinate tóte pier.

Urlă vēntu 'nfuriat,
Roiesc fulgere din nouri,
Din a lumei patru părți
Rēsun gróznice ecouri
Ce spăimântă firea tótă ;
Dar vitezul fet-frumos
De loc nu le ia în samă,
Ci vēsliind cu hărnicie
Dice cântecu-i fălos :

„Sus pe ceriuri doi lucēferi
Sânt mai mândrii dintre stele,
Ier din stele pămē.tene
Negrii ochi ai dragei mele.
Dulci lumini, lucirea vóstră
Mult înaltă pieptul meu ;
De voi inima 'ncăldită
Mereu creșce, pân' se face
Inimă de Dumnezeu!”

Și puternicul sēu glas
Se amestecă 'n furtună,
Și 'ntorcēndu-se 'ndērēt
Ciudat forte el rēsună :
„Teme-te de ochiul negru,

Îndrăznește fet-frumos;
Decât norii plini de trăsnet
Și decât turbata mare
El e mai primejdios!*

Înc' o sdravănă 'ncordare,
Înc' o țapănă lovire
Și pe mult doritul țermur
Ietă-l! sare cu grăbire;
Și cum caută 'nainte,
Bate vesel pfeptul sēu,
Căci prin nōptea 'ntunecōsă
Lampa bine cunoscută
Îl așteptă tot mereu.

„Atunci numai, draga mea,
Îmi voi rupe jurământul,
Când din vechile-i țitini
Se va liberă pământul;
Dar, atunci și nici atuncea,
Căci iubirea ce-o simțesc
E mai vecnică, mai tare,
Ca puterea ce susține
Minunatul zid ceresc!”

Astfel ȃice el în sine,
Deschidēnd portița iute
Și intrând în grădinuță,
Unde raiu 'n dulci minute
Coboritu-s'a pe lume...
Ietă locul, unde ea
A jurat ântâia-și dată,
Că în bine și 'n necasuri
Lui credință-i va pastră!

Inima-i voios se umflă,
Sinul tot mai tare-i bate
Și puind în prag piciorul,
Dulce tremur îl strēbate.
Se opresce; apoi întră:
„Dragă, dragă, am venit!...”
Dar ce are, că de-odată
Îndērēt un pas pășesc
Și rămâne 'nmărmurit?

Ah! sē fie chiar aevă
Ce 'nainte lui el vede?
În pālmi fruntea ș'o cuprinde,
Ochilor nu se încrede.
Cum?... Sē fie cu puțință
Ca altarul pré curat,
Cărui viēța-și închinase,
Cu așă fără-de-lege
Ađi sē fie întinat?

Nu, nu!... este vis, părere,
Căci o astfel de iubire
N'a putut fi mincinosă...
Vai! și tot nu-i aiurare,
Căci în astă lume tristă
Numai fericirea-i vis,
Ier în cartea veciniciiei
Pentru cei mai mulți din ómeni
Tot durere este scris.

Sângele i ferbe 'n vine
Și privirea i s'aprinde...
Repede în mâna drēptă
Ascuțitul junghiu cuprinde:
„Morte, pentru rēsbunare

Îți grăbesce al tēu pas!...
Dar de ce?... Putē-vei óre
Ėnsuși tu cu-a ta putere
Sē întorci trecutul cías?*

Brațul i se descordéză,
Furia-i se potolesce...
Cu 'n suris amar pe buze
Locul crimei părăsesce.
Cătră mare se îndrēptă...
Ier la țermur ajungēnd,
De nou se aședă 'n luntre
Și din graiu așă grăiesce,
Din mâni vēsila aruncând:

„Cine, cine-ar fi cređut
Sē lucēscă printre stele
Flacări smulse chiar din iad
Și ca două dintre ele
Pe pământ sē rētăcēscă?...
Fără frică, luntrea mea,
Valurilor te încrede;
Marea nu e mincinosă
Și ce cauți vei află!”

Și cum ȃice, slabul vas
Se și perde în furtună,
Ier ecoul mult fatal
Prin vēsduh de nou rēsună:
„Ve feriți de ochiul negru
Și de focu-i voluptos,
Decât norii plini de trăsnet
Și decât turbata mare
El e mai primejdios!”

Andrieu Barseanu.

Cunoscințe dietice generali.

Conferință generală publică în casina română din Sibiu.

(Urmare.)

Nutrimēntul în etatea acēsta se fiă puternic, căci atracțiunea țeseturilor corpului asupra sângelui și nutrimēntelor, din care se compune, e puternică. Carnea, pânea, laptele, óuele și surogatele lor, nici în etatea acēsta se nu lipsēscă; și de óre ce la junele, ce se desvóltă, temperamentul este mai iute, trebuie îngrigit, ca sē se provédă cu nutrimēnte mai recoritóre, cum sūnt pόμεle, leguma, apa, acrimea.

Pentru virginile tinere ieră se fiă nutrimēntul fără iritament, nutritor și ușor de mistuit, se conțină grāsime și sare suficientă, sē se mance în timpuri regulate, fiind mestecat bine. Dintre beuturi se recomandă apa, sēu cel mult, puțină bere, însē nici decât cafea, thea, vin. Dēcă pe lângă acest nutrimēnt corespundētor se va ocupă și mintea și corpul într'o mēsură recerută, atunci desvóltarea armonică regulată a tuturor părților, va deveni bucuria și plăcerea tinereței, atunci cu tot dreptul se pôte ȃice: „S'a petrecut utile și dulce ȃilele din tinerețe”.

Venim acuma la periodul bărbatului, prototipul estremei desvóltări a omului, a acelei etăți, care pentru bărbat dureză dela 24—60, ieră pentru femeia dela 20—50 ani și în care una dintre misiunile principale dictate dela natură e de a se îngrigi pentru propagarea generațiunii. Ėnsușirile corporali și spirituali și-au ajuns maxima lor desvóltare și putere, diferința între bărbat și femeia domnesce acuma, ca nici odată.

Mușchii puternici, óuele tari, profilul corpului espres, vocea puternică, pērul corpului des, i dau un cu-

ragiu mai înalt, i mărește simțul despre puterea lui fizică; de acolo vine că, pentru el, nimic nu e imposibil, de acolo facultatea omnipotenței lui pentru tot, unde se pretinde curagiu, putere și voință. Etatea această ier se poate împărți în două părți. În cea de întâiu se distinge corpul prin abilitate, elasticitate și putere, prin fragedimea spiritului și a voinței. În stadiul al doilea corpul își pierde din frumuseța sa și devine, prin îngrămădirea de grăsime, mai gros și rotund. Corpul conservat bine se poate păzi de îmbetrânire timpuriu și susține în vigoarea sa; de aceea trebuie să-i oferim toate condițiunile de o vitalitate puternică. Pe lângă nutrimântul corespunzător să-i dăm și ocupațiunea acomodată a spiritului și a trupului.

În periodul bărbatului observăm, că escrețiunile corpului se află într'un echilibriu cu cantitatea nutrimântului, corpul nici nu crește nici decresce. Lipsa lui de mâncare se poate măsura după pofta lui, care este mai rară, decât mai înainte și care ieră se poate stămpăra mai curând.

Echilibrul corpului pre ușor se poate ține decât omul nu mănâncă mai mult, decât i cere pofta. Măncând mai mult, decât poate suportă, pre ușor se naște un fel de acumulațiune în tot corpul, care conturbă activitatea lui cu lipsa de sânge și cu alte conturbări în nutrire. Corpul se grămădește, cu grăsime și așa se nasc acele pânțecese grase, cari împedecă placerea cugătării și cari răpesc muschilor facultatea, de a puté veni în mișcare. De aici se nasc acele ființe, cari îngrópă cu totul puterea și facultatea spiritului, și care aduc în fine împregiurarea, ca omul să fiă dedicat mai numai plăcerii corpului.

Dela regula această, espusă în genere, aflăm abateri prin influințarea diverselor caractere și temperamente ale omului, cari, fiind atât de varii și numeroase, nu se pot pertractă detaiat. Atâta putem aminti, că din ce e temperamentul mai viu, din ce e procesul vital este mai accelerat de aceea și astfel de ômeni au lipsă de nutrimânt mai des; au înse de a se feri de acele nutrimente, cari i aduc în iritație, așa d. e. pâne grea, leguminose, vin, rachiu, cafea, thea; niște substanțe, prin cari circulațiunea devine mai iute și mai puternică, care produc congestiuni la cap, prin care pelea, și cu deosebire, fața devine mai roșă. Legumile, pomele, apa, acrima ajută mult la astfel de ômeni iritaveri.

Nutrimântul iritaver espus mai sus, spirituosele și aromaticele, se nimerese mai bine pentru acele temperamente, cari din cauza stomachului slăbit, a formării grele de sânge inclină tare spre melancoliă. Cărniuri și supe de toate speciile de animale, vinuri puternice, cafea și thea, cari întetesc stomachul și accelerază procesul vital contribuiesc mult la influința salutară asupra dispozițiunei și caracterului acestor fel de ômeni.

Nutrimentele ceste din urmă se pot recomanda mai departe și acelor naturi, prin care se disting în genere flegmaticii. Depresiunea creerilor și a muschilor, mistuirea trândavă și formarea grea de sânge sunt acele momente, cari indică vinul puternic, aromaticele, carne friptă.

În fine, decât privim periodul betrânului, ni se manifestă în el încetarea funcțiunilor și intrarea prestatătoare propagărei speciei decrepedității corporale. Periodul acesta nu se poate precisa cu totă siguritatea, după ani, totuși, se acceptă pentru bărbăți anul al 60-lea, ier pentru femei anul al 50-lea ca începutul lui; decât mai voim a adopta și un stadiu al II-le al ei, betrânețele cele adeverate, le transpunem după anul al 70-lea. În etatea această pier puterile spirituale și de multe ori și cele morale, pentru că diversele organe prestatătoare abdic ori ce serviciu. Pelea este încrețită, ochii și templele sunt decă-

dute. Rigiditatea ôselor și debilitatea muschilor, de altă parte ieră încetarea cugătării și a memoriei sunt semnele mai invederate, că corpul ia o metamorfosă regresiva și că esistența sa nu are se mai dureze mult. Se nu ne mirăm dară, decât și escrețiunile corpului încetă de a fi tot cele de mai înainte după calitate și cantitate. Cumcă procesul vital a devenit mai încet, documenteză imputinarea espirării de acid carbonic și a formării altor materii de secrețiune. Așa încet slăbesce și receptivitatea pentru toate impresiunile palpabile și psihice și memoria nu mai reagează nici asupra iritamentului celui mai puternic. Așa corpul slăbesce pe și ce merge. Deodată vedem, că mașina lui stagnează și că făclia lui se stinge pentru totdeauna. Ajungerea unei etăți adânci depinde numai dela gîurstările, în cari a trăit omul mai înainte. Decă cineva a fost cercetat de morhuri se u a dus o viață necăjită, lipsită de mijloce, decât n'a comis abusuri și escese în lucru, mâncare și beutură, n'a păzit nopți întregi, acela de sigur, că va ajunge betrânețele cele mai adânci. Pentru fie-care, ce doresce o viață lungă, fiă-i pururea înaintea ochilor devisa: „Fi cu măsură întru toate și trăiesce regulat“.

Datorința dietei precum și a dieteticeii e dară, că încât i stă în putere se împedecă procesul regresiv, se susțină firul vieții până la cele mai adânci betrânețe. Spre acest scop trebuie să se respecte tot ceea dietă, care am vedut o aplicată la cei flegmatici și melancolici și aici puterea mistuirei și debilitată și fără ôre-care impuls. De și apetitul e puțin întetit, totuși trebuie să-i oferim nutrimântul, care se constee din supă, carne, ôue, friptură, legumă tinără și dulce; carnea se fiă mai mult macră (muschiu), tot ce e tare uscat se se piseze mărunt, putându-se mestecă mai ușor, pânea albă se se preferă celei negre.

Vinul vechiu, berea puternică, cafeua, aromaticele în măsură mai mică sunt mijlocele cele mai eminente pentru prosperarea betrânețelor și întetirea apetitului. Bêtrânului nu i este permis a mănca pre mult; așide-re și sêra, după posibilitate, se recomandă obținerea dela mâncare. O ojină scurtă e de ajuns.

V.

Dieta femeii.

Femeia se deosebesce de bărbat prin mai multe însușiri caracteristice. Abstrăgând dela construcția corpului ei, care, afară de diferența secșuala, se manifestă prin muschi și ôse gingașe, și prin grăsime mai multă, de unde provin și formele ei rotunde, abstrăgând dela relațiunile ei psihice, precum este sentimentalitatea, înima cea nobilă și paciența, ce o caracterizează atât de tare, aflăm în ea procesul vital mai retardat. Puterea decimată a muschilor, precum și activitatea mai aședată a creerilor sunt urmările naturale a unui proces mai flegmatic. Aflăm mai departe că secșul femeiesc este înzestrat cu o iritaveritate mai mare decât bărbatul, un ce, care pretinde în dietetică totă considerarea.

Din toate aceste urmază, că surogatele pentru femeie au să se ofere în mesură mai mică, decât pentru bărbat. Un proces mai retardat nu poate consumă în acelaș timp tot ceea cantitate, care o consumă un altul cu puteri potențiate.

Esperința ne învătă cu privire la femeie, că beuturi și mâncări mai puțin nutritore se u cele bine nutritore în măsură mai mică sunt de ajuns pentru a susține un bilanț satisfacător în corpul femeii.

(Va urmă.)

Dr. Ioan Moga.

S A X O N

Pictura la noi.

„Wohl dem, der bald begreift, was Kunst heisst“.
Goethe.

Studiul anatomiei, care la aparință trece de studiu sec, mecanic, ba chiar uriclos, cam de vr'o doi seclii încôci a început a fi nu numai suferit din partea organelor publice ale tuturor statelor — prin ceea ce știința medicală a câștigat enorm de mult — ci a fi îmbrățișat și aplicat și de cătră o sectă mult mai idealistică decât cum e a medicilor. Înțeleg pe artistii picturii, cari aplică anatomia în arta lor sub numele de *anatomia plastica*.

Să privim la viața și purtarea somităților picturii italiene și vom vedea cât de mult s'a-ă ocupat cu anatomia plastică, din ce ușor putem pricepe cum a-ă eșit de sub penelul lor făpturi atât de frapante, încât fac asupra privitorului impresiunea de ființe vii. Nu mai puțin se cultivă și în ziua de azi anatomia plastică tot cu atât zel ca în timpul lui Rafael și Leonardo da Vinci; firește că mai cu seamă acolo, unde artistii petruind până la secretele adâncii artei. Așa bună-ora la multe școle franceze de bele-arte vedem catedra pentru propunerea anatomiei plastice.

Tot acea însemnată, care în special o poșede anatomia plastică la arteficioasă punere pe pânză a cutărui chip de ființă viețuitoare, ier mai cu seama a omului, o poșede în general și legea artei de desemn numită *perspectiva*, care se referesce la ori ce obiect decopiat după natură și cărei proprietate e subordnata și anatomia plastică. Că ce rolă mare jocă perspectiva în artă, ne putem închipui, decă asemenăm arta pictorilor greci cu a pictorilor din timpurile moderne; cea din urmă nu se deosebesce prin alta de cea d'ântăiu, de cât că-i s'a dat ca adaus perspectiva și un colorit mai viu. Și ce diferență mare cu privire la realizarea tendinței de a urmări natura aflăm la pictorii diferitelor timpuri!

O atare diferență mare este și între lucrarea unei mari părți de icône aparținătoare ritului nostru și între a celor de alt rit, căruia deja de mult i-a suris musa.

Merită a medita mai mult despre pictura religioasă, pentru că la noi această face coptingentul cel mai mare al ramului de artă din cestiune; dar abstragend dela această împrejurare, trebuie să avem naintea ochilor faptul, că religiuinea este pentru artisti un isvor nesecaver, dându-le varietatea în espresiuni, puterea în colorit și sublimul în artă.

Ne conving despre această și puținii nostri apostoli ai artei, cari la începutul carierei lor își alegeau teme mai tot religiose. Fericitul N. Popescu la început se ocupă exclusivminte cu pictura bisericească. Se și află în temple și capele din ținutul Oraviței și Lugosului multe lucrări de ale lui de atare soi. E. Bucewsky, pe care îl cunoșcem de maestru genial, din colonele acestei foi, asemene face icône bisericesci, ba a zugravit și câteva biserici în Bucovina.

E foarte de dorit și foarte mare necesitate, ca mai mulți tineri români să măneces pe cariera indegetată. Nainte de toate românul are trebuință de mijloce, care, între multele suferințe de care-i atins, să-i causeze oșcare mângăere, ceea ce în primul loc o află în religiuinea. Chiămarea clerului este deci a nutri pe popor cu nutriment spiritual întemeitor și salvator, a-l scôte din întunerecul, care l'ar pute abate cătră fanaticism și a-i da ajutor spre a se pute consolă față cu neajunsurile

lumesci, între care de presinte sântem condamnați a trai.

Între mijlocele, care a-ă mare influință asupra lumii sensuale a omului e de numerat și pictura. Se și poate observă, că în locuri unde bisericile sânt frumos ornate, mai mulți locuitori cercetază biserica decât în locuri cu biserici slabe. Și apoi, că ce linisce și îndestulare simte țeranul după o muncă de șese zile mergend în un edificiu înzestrat cu ornamente de frumșete rară și aușind cuvinte de care îl fac a uită amărăciunile vieții și i întăresc puterea morală, ne putem ușor închipui.

Durere înse că până acū pictura la noi e în stadiu de tot primitivă și de aceea nu poate avé efectul care i-ar compete. Iecă ce admonițiune e necesitat a face „Predicătoria“ (1878 pag. 31): „Cu deosebită atențiune trebuie să fim la icônele sante, cari, destinate a stérni simțul de pietate și religioșitate, mai des stérnesc ris și batjocură, pentru că-s numai niște mângituri făcute nu de pictori sêu ômeni pricepători, ci de niște mângitori, căror le convine mai mult viața comodă, petrecută lângă cuptor întru mângirea stiecelor, de cât lucrarea pământului întru sudorea feței lor“. Și în faptă purtători și vinđători de atari icône vedem în mare abundanță mergend prin toate satele, ier poporul în lipsa altor icône mai bune, comperă și de aceste.

E neaperat necesar să se facă reforme pe acest teren. Tinerii români trebuiesc îmbărbătați și spriginiți pe această carieră frumoasă, prin ceea ce antăiu se ajunge scopul procsim: de a face superflue icônele ce ofensează gustul estetic; ier apoi cu timpul poate ajunge și la noi această artă la nivoul de artă caracterizat a începutul acestui articol. Cumcă această vom ajunge-o cândva putem firm speră din acel motiv, că vedem cum arta peregrină și propagă, în modul culturai, dela popor la popor, din timp în timp și remâne permanentă unde domnesce pace, linisce creatore și indestulire plină de efect.

Despre aptitatea românului pentru civilizațiune nimeni nu se îndoiesce, prin urmare sântem îndreptați a speră, că și musa bele-artilor nu își va întorce lung timp fața de cătră noi.

În cât privesce celelalte recerințe, care le pretinde arta pentru ca să pôtă prinde rădăcini și să înflorască, acele de-ocamdată nu ni sânt date. Nici să nu ne pre mirăm că ni-i așa vitregă sôrtea, pentru că și la compatrioții nostri magfari relațiunile artei de pictură — cu toate că la ei începutul e de mult făcut și poșed mai mulți artisti cu renume europen — totuși nu-s cele mai splendide.

Chiar în zilele trecute publicară foile magfari științurii despre o adresă îndreptată ministeriului de culte din partea artistilor pictori magfari, cari sânt siliți a-și face studiile în străinătate și cari, dorind să studieze în patrie, cer atare profesor renumit din străinătate, între cari să află și celebrități de naționalitatea lor. Unele foi de odată cu această sciure a-ă și esprimat temerea, că în jurstările de azi nu cuteză a speră vr'o rezoluțiune favoritoare. Decă la ei sânt nefauste jurstările, la noi sânt absolut nefauste; înse decă am pute face numai atâta, cât a-ă făcut ei până acū, atunci și noi ne-am pute bucură de un ram de artă bine perfecționat și splendid, care ar fi reprezentătoare demnă de actele sublime ale religiuinii, dar mai cu seamă reprezentătoare a multor evenimente mari din istoria noastră, care ar fi peccat să nu fie eternisate și pentru organelul de vețut al omenimei.

Așteptăm cu ardore vivace devenirea musei între noi, dar nainte trebuie să-i oferim servițiul nostru.

Dr. George Creniceanu.

Serată de cânt și danț în Lugos.

— La 30 iunie. —

Acésta petrecere, din cauza timpului nefavoritor, neputându-se ține la timpul prefapt 25 a. l. c., se amână pe ziua sus amintită, când pe lângă toate că norii negrii ce acoperiau orisonul, nu promiteau nici decum un timp placut, petrecerea totuși se ținu.

Grădina „cornului de vênat” eră arangțată frumos, după un gust veratic. Lampele ce atêrnau unde de o sfôra, unde de ramii unui arbor, favorite fiind în licurirea lor de întunecimea înfiorătoare a serei, se pareau că emuléză în intensitatea luminei cu cele ale lui Edison.

Zefirul lin preseră aerul cu un parfum plăcut, ce esală din fragedul sin a unor viorele frumoșe, cari cu cât aveau toalete mai simple, cu atât apăreau mai elegante.

La ôrele 9 reuniunea de cântări, și musică, ocupând, într'o grupă, centrul spațiului de joc, întonă pieșele: „Pământ vestit”, „Tata moș”, „Aș voi a o vedé”, „Corul artistilor”, „Sorentina”. Despre plăcerea ce au simțit'o fie-care ascultător la auđul cântărilor esecutate cu atâta vialitate, de cătră acésta reuniune, care a dat de atâte ori dovédă despre desteritatea sa în cânt, cred că e și superfluu să mai amintesc.

După cântare, conversarea liniscită fu numai decât întreruptă prin sunetul puternic al unei musice, ce întonă „Lugoșana”, la acărei auđ tinerii jucători, pêtrunsi ca de o schinteia electrică, tresar din confusa conversare, și fără ceva conducere se aședă în ordine de joc, pareche după pareche.

Ânima fie-cărui participant palpită de bucurie, ier în deosebi a tinerilor jucători, și eșise cu totul din ritmul regulat, ceea ce se putea observă din circulațiunea vehementă a sângelui, ce se oglinďă pe fețele rumene și ochii infocați. Zimbetul ce se infațișă pe buzele fie-cărui, spunea fericirea de care eră pètruns și culmea desfetării, la care ajunsese, ori ce jucător.

După „Lugoșana” s'a jucat „Pe picior”, „Ardelêna”, asemenea s'au jucat patru cadrile.

Dintre amabilele dame fie-mi iertat a aminti, pe următôrele, stimatele dômnice: Radulescu, Hațeg, Ianculescu, Miescu, Martinescu etc. domnișôrele: Elena Radulescu, Aurelia Ianculescu, Sofia Martinescu, Ioana Csermeli, Pesteanu, Stologianu, Octavia Popescu, Condali, Popovicu etc.

Petrecerea a durat, până ce aurora își deschise porțile, când între junii ce se departau, me departasem și eu, ducând cu mine suvenirea unei petreceri plăcute. Încât pentru profitul material, din cauza publicului puțin, ceea ce au fost a-se atribui timpului nefavoritor, cred că este ceva deficit.

Sper, că de altă-dată publicul român ne va îmbracișă petrecerea cu cea mai mare căldură.

Minor.

E c h o.

Un om cu mult spirit spunea mai ieri, că o femeie scie să ofere ceaiul în mii de feluri, și pretindea că după intonațiunea dată fie-cărui cuvânt pôte să recunoscă gradul de prieteșug, de stimă, de iubire, ce femeia are pentru fie-care invitat.

— Dorești ceaiu? Semn de mare politeță.

— Să-ți dau puțin ceaiu, dle Z.? Semn de prieteșug vechiu.

— Îți place ceaiul? Semn de simpatie.

— Ceaiu? Da? (apesând puțin asupra cuvintelor.) Semn de ... 35 grade supt zero.

— Ceasca asta este pentru dta! Temperatură din Africa.

— Dragă, te rog dă o cească de ceaiu dlui X. Temperatura Siberiei.

*

Doi advocați israeliți, după ce se certaseră și s'amenințaseră, ajunseră la cuvinte aspre de tot.

— Ho! ajunge! — țise unul din ei. Nu cumva vrei să me mânânci!

— Nu te teme, că nu-mi dă voie religia noastră, — response celalalt, făcând alusiune la religia mosaică, care interțice carnea de porc.

*

Un domn sfișesce scrisôrea sa cătră o actriță prin următôrele cuvinte:

„Îți trimit o sută de franci și o miă de complimente”.

Actrița i response:

„Mulțumesc; inse mi-ar fi făcut mai mare plăcere o miă de franci și o sută de complimente!”

*

Z. și-a perdut soția, ș'a înlocuit'o îndată printr'o duducă négră ca o țigăncușă.

Un prieten, țicea vorbind despre densusul:

— Z. a luat doliul.

*

Un fricos, pregătindu-se pentru bătălie se îmbracă cu un pieptar de fier.

— Pune mi-l la spate, — țicea el servitorului care-l îmbracă, — căci în spune inima că am să fug!

*

Convorbire între o dômnă ș'un domnișor.

— Te-ai lăudat prin lume că te-am iubit?

— Am spus'o pôte... dar de lăudat, nu m'am lăudat!

Echo.

Biserica si școla.

La gimnasiul din Beiuș esamenul de maturitate s'a făcut în 29 și 30 iunie, sub presiul noului prodirector Francisc Petrovich. S'a presintat 17 tineri, din cari 9 s'au gasit maturi. Înainte de acésta, anul școlar s'a încheiat la 28 iunie, prin Te-Deum. Date statistice mai amênunte vom publica de altă-dată.

La școlile române din Brașov esamenale de promoțiune incepură la 22 iunie st. v. și duréză până în 30 iunie. Esamenale publice: a) la gimnasiu, la școla comercială și reală, în 3 și 4 iulie st. v.; b) la școla primară (normala) în 25 și 26 iunie st. v.; c) esamenale de maturitate cu școlarii din a VIII cl. în 27 iunie st. v., cu școlarii din cl. III comerciala în 30 iunie; d) în 28 iunie st. v. esamen cu cl. V de fete; e) la 5 iulie st. v. Te-Deum, cetirea classificațiunilor și împartirea premiilor.

C e e n o u ?

Parastas pentru Șaguna. La 16/28 iunie, ziua aniversară dela repausarea arhiepiscopului și mitropolitului Andreiu br. Șaguna, se celebră parastas șolemn la Sibiu în biserica gr. or. din cetate. În aceeași di, după cum aflăm din „Telegr. Rom.”, societatea de lectură „Andreiu Șaguna” a elevilor institutului Andreian și-a făcut peregrinagțul la mormântul repausatului în Reșinari. La ușa capelei, tinerii conduși de profesorul lor dl Simeon Popescu, au întonat: „Româtime mult cercata”, apoi au depus o cunună de flori pe mormânt și în fine au cântat de trei ori: „În veci pomenirea lui!” Apoi întréga junime asistă la parastasul celebrat

de preoții din Reșinari P. P. Cioran și Goga. După care societatea s'a întors la Sibiiu.

Alegerile de deputați se încheiară în toate părțile. Iată rezultatul pentru români: naționali Traian Doda ales la Caransebeș și George Pop la Cehul Selagiului; guvernamentali: Ștefan Antonescu la Bocșa, dr. Iosif Gall la Recaș, Basiliu Jurca la Șugatag, Alesandru Roman la Ceica și George Szerb la Zorlențul mare. — mai sânt încă aleși doi români de origine, anume dnii Ioan Mișicu la Timișoara și George Constantini la Josașel. Dintre deputații români din dieta trecută, la alegerile de acumă cadura următorii: Parteniu Cosma, George Ioanovicu și Petru Mihali, nu se mai candidară Alesandru Pap și Nicolae Strevoiu. Dintre cei aleși dr. Iosif Gall n'a fost încă deputat, ier Ștefan Antonescu n'a fost membru al camerei în dieta trecută. În fine însemnăm aici numele candidaților români opoziționali cađuți la alegerile din urmă: Vincențiu Babeș la Sasca, Sigismund Borlea la Baia-de-Criș, Ion Becinégă la Becicherecul mic, Coriolan Bredicean (la Bocșa, Parteniu Cosma la Beiuș, Constantin Gurban (trecut în partida guvernamentală) la Josașel, George Ioanovicu (opozițiune moderată) la Bocșa, Andreiu Medan în Șomcuta-mare, Petru Mihali (opozițiune moderată) la Vișeu-de-sus, Baltazar Muntean la Moravița, Nicolae Philimon (retras) la Chișineu, Alessiu Popovicu la St. Ana, Ioan Pop la Mediaș, Fabiu Rezeiu la Zorlențul mare, Paul Rotar la Rittberg, Ioan Sedan la Faget, Mircea Stănescu la Tina și Iosif Vulcan la Alesd tocmai 18.

Cercularul Esc. Sale mitropolitului Miron Romanul, în cauza conferinței din Sibiiu, s'a publicat în „Gazetă” și „Luminator” în cadru năgră. Junimea română din Sibiiu intrunindu-se la 29 iunie, după o discuțiune asupra amintitului cercular, primi cu unanimitate o rezoluțiune, prin care protestă contra părerilor și tendințelor cuprinse în acel cercular, dând totodată espreșiune nemulțămirii sale cu acesta manifestare; președinte P. Petrescu, secretar B. Preda. Tinerimea română studioasă în Budapesta, își esprime, prin o depeșă adresată redacțiunii „Observatorului” parerea de reu făcătă de cercularul amintit. Asemene și junimea română din Viena își manifestă resimțul seü prin o depeșă adresată diuariului „Gazeta Transilvaniei”.

Hymen. *Di Mihaiu Cirlea* jude orfanal în Alba-Iulia și-a incredințat de soție a două ți de Rosale pe domnișoara Cornelia Bașota, fiica dlui jude regesc din Alba-Iulia Vasiliu Bașota.

Un compatriot român din Java. Înainte de acesta cu câteva zile, scrie „Observatorul”, a sosit din insula Java în Asia compatriotul nostru, dl dr. Mitrea de origine din Reșinari, medic în serviciul regelui Hollandiei, ca se-și viziteze patria, rudenile și amicii, după o absență de mai mulți ani. În decursul petrecerei sale la Java și anume în capitala Batavia, densul a trămis nu numai diferite semințe și considerabile sume de bani betranului seu tată, ci în mai multe rânduri a comandat cantități mai mari din cele mai bune vinuri de ale concetașanului nostru Ioan Mața sen., care a ajuns în stare bună la locul destinațiunii lor, unde în diferite cercuri ale societății se bucură de un bun renume. Să fiă bine venit în mijlocul nostru!

Turburări în Praga. De câteva zile s'aü ivit în Praga niște turburări inscenate de studenții boemi de acolo, contra germănilor din acel oraș. Aceste turburări luară niște dimensiuni din ce în ce mai mari, încăt nici poliția nu mai fu în stare a le sugrumă. Se depeșază diuarelor, că în urmarea acestora moștenitorul de tron Rudolf se va mută din Praga, unde a ședut de atăția ani.

Bochesii tot se mai tērguiesc cu guvernul austriac în cauza îndeplinirii serviciului militar. Ei sânt gata a

se supune, însă numai cu anumite condițiuni: ca, anume, densii se servescă numai în cercul Cattaro, aceia cari se află pe mare se pōtă încheia liber legături, și inrolații se se pōtă căsători și pe timpul serviciului, în fine densii pretind ca uniforma lor se fiă de colore națională. Aceste pretensiuni ale lor sânt înșirate într'o petițiune adresată împēratului, petițiunea e subsemnată de toți antiștii comunali.

Un învătător care nu scie ceti și scrie. În Ungvar înainte comisiunii pentru constatarea contribuțiunii s'a înfăcișat și un învătător ruten, despre care s'a adevērit că nu scie ceti și scrie. „Ce înveți dară pe prunci?” îl întrebă unul din comisiune. „A cantă”, — respunse el.

Sciri scurte. *Regele* a iertat prin grație contelui Ștefan Károlyi jr. pedepsa de șese septemăni de închisore enunțiată asupra-i pentru duelul cu cont. Victor Zichy-Ferraris, pe care, precum se scie, l'a omorīt. — *In Zagabria* se proiecteză înființarea unui nou teatru național, în privința asta cățiva deputați aü presintat dietei un proiect de lege. — *La Gmunden* în vēră acesta se așteptă se vină și țarul Rusiei. — *La Margitta*, comitatul Bihariei, la alegerea de deputat a perit protocolul alegerii, și astfel se va face alegere nouă în 12 l. c. — *Principesa Milena*, soția principelui de Muntenegru a călătorit la Paris.

Sciri din România. *Corpurile legiuitoare* s'a închis prin mesagiu regesc la 18/30 iunie, cetit la senat de cătră dl Eug. Stătescu ministru de esterne, și la cameră de cătră dl C. A. Rosetti ministru de interne. — *La Ploesci* în 3 iulie avü loc inaugurarea statuei „Libertatea”. — *Camera* a votat artistului musical A. Flechtenmacher o recompensă lunară de 300 lei. — *La Galati* în nōptea de 23 spre 24 iunie s'a simțit două sguduituri de pământ, cari aü durat câte un minut fie-care și s'au produs la un interval de patru minute una după alta. — *Productiunea* conservatorului și solenitatea împărțirii premiiilor s'a ținut sâmbeta trecută în sala Bossel din Bucuresci.

Cronic'a lumiei.

Atentat în contra lui Garfield. Lumea a fost surprinsă zilele trecute prin o depeșă, care anunță, că la 2 iulie s'a comis un atentat în contra lui Garfield, președintele statelor unite americane. Atentătorul e un frances cu numele Carol Guiteau, carele trase un foc de revolver spre Garfield la gară când acesta voia se plece la Longbranch. Glonțul rănii brațul drept al lui Garfield, apoi prin cōste trecü în plămăni, ficat, spre partea de jos. Medicii chimați nu cutezară a se apucă de a-l scōte. Garfield se află în stare forte periculōsă; nu se scie, decă va trai seü murı. Poporul e iritat, și voiesce se omōră pe atentător, carele a sevērșit faptul acesta numai din ură personală.

Midhat pașa condamnat la mōrte. Precum se scie, înainte cu cinci ani sultanul Abdul-Azis fu detronat și închis. Numai decăt s'a scris apoi că densul s'a sinucis cu un fōrfec. Tōtă lumea șcicia încă atunci, că el nu s'a sinucis, ci alții i-aü stins vieța. Trēba acesta înse remase tot sub vëlul întunericii, până în lunile trecute. Atunci se descoperi firul conjurațiunii, care stinse vieța nefericitului sultan. Mulți ęnsi fure compromiși și acusați, între aceștia și Midhat pașa. Tradusi înainte tribunalului, sentința s'a pronunțat asupra lor în 29 iunie. Said bei și Riza bei furē condamnați la 10 ani de muncă silnică, ceialalți nōue acusați, printre cari și Midhat pașa, la mōrte. Condamnații apelară.

Prețul unui sărutat. Care este prețul unui sărutat? Directorul poștelor din Baltimore a aflat acum, cu paguba sa, că această marfă este forte scumpă în Statele-Unite. Ea se plătesce câte odată până la 5 mü

dolari. El dăduse un loc în biourourile sale, printre împiegatii cu rochii, unei june fete destul de frumoasă. Nu de mult, el o goni. Juna fetă a reclamat. „M'a isgonit, dişe ea, fiind că m'am plâns că prè me sărută mult“. Generalul nu mărturisese de cât un sărut... pe gât. Dar juraţii au găsit că eră vinovat. Ei l'au condamnat la 5 mii dolari daune interese. Moralitatea mai naintede tôte!

În Statele-Unite, preşedintele are dreptul la mai multe din prerogativele de care nu se bucură regii noştri constituţionali; camerile nu pot răsturnă miniştrii săi; însă soţia sa nu pôte participa la onorurile ce primesce; ea nu are nici dreptul d'a purtă numele de dómna preşedinte. Dar, generalul Garfield a călcat, se vede, acest principiu de drept public. Când cu instalarea sa solemnă la preşedinţia, dsa, după ce a depus jurământul obicinuit, a sărutat în faţa autorităţilor şi în mijlocul ceremoniei pe bētrâna sa mumă şi pe soţia sa. Întreaga presă americană a discutat acest fapt şi a făcut aspre imputări preşedintelui pentru că a făcut se intervină familia sa într'un act public din care trebuia se fiă exclusă. Lucrul a avut cu atât mai mult resunet cu cât soţia preşedintelui trecut, dna Hayes, arătase o ôre-care ingerinţă în afacerile politice, desfiinţând fără milă, ca adeptă a societăţii de temperanţă, vinurile şi licorile chiar dela prânşurile oficiale date la casa albă.

Industria originală a Americii. Un raport despre industria şi fabricele din New-York enumără câteva ramuri de industrie din cele mai curioşe, între altele următoreea nouă întrebuintare a papucilor rupţi. În New-York se aruncă pe an la trei milioane de părechi de papuci (cipici) rupţi. Aceştia sânt adunaţi de aginţi anume şi întrebuintaţi la trei scopuri. Mai întâiu esemplarele numai pe jumătate rupte, se regenerază şi se vind la nişte ômeni, cari negustoresc cu asemenea articoli. Al doilea acei cipici, la cari procesul de regeneraţie nu se rentcăză, sânt tăiaţi şi bucăţile cele bune se întrebuintăză la petecirea altor cipici, iēr bucăţile fără nici o valóre se întrebuintăză spre... a produce Rom Jamaica! Se înţelege de sine că procesul de producţiune este cunoscut până acum numai fabricanţilor; atăta însă totusi a transpirat şi în public, că aceste bucăţi de piele se ferb în alcool curat şi sânt lăsate apoi se stea câteva septemâni. Câţi papuci rupţi trebuiesc pentru obţinerea unei cantităţi anumite de rom nu s'a putut află. A treia întrebuintare a papucilor rupţi este aceea pentru prepararea articolului cunoscut sub numele de: „albastru-prusian“. O ramură de industrie pe cât de curiosă, pe atât şi de stricăciosă este prepararea în mare măsură de zaharicale effine din pământ alb (tera albă) amestecat cu ceva zahar şi zahar de struguri.

Un croitor ambulant. Se scrie din Annweiler (Palatinat) cătră „Gazette de Trèves“: Un june din Spir fusese invitat la o nuntă care s'a efectuat aici zilele aceste. El i ceru croitorului său se-i facă mai nainte de plecarea trenului de a dōua di de diminetă un frac început deja de câteva zile. Croitorul promise că-i va aduce, mai nainte de 6 ôre haina indispensabilă pentru ceremonii; dar omul propune şi Gambrinus dispune. Croitorul se întorse sēra a casă ôre-cum mişcat; gândindu-se, cu tôte aceste, la fracul ce promisese, dice femeii sale că se va sculă la trei ôre şi va isprăvi lucrul în dōue ôre şi jumetate. Din nenorocire, el dormi somnul dreptilor şi nu se deşteptă de cât la cinci ôre şi jumetate. El fu negresit ameţit, vedēnd că nu-şi va putē ţine făgăduiela; dar sciū se scape din încurcatură. El porunci unuia din lucrătorii săi se înfăşure haina ne-isprăvită, îşi luă instrumentele, se urcă în vagon cu clientul său şi isprăvi cu totul haina în drumul dela Spir până la Annweiler, care ţine tocmai dōue ôre şi jumetate. Plecând dela staţiunea Landau, croitorul nu mai avea de pus de cât nasturii. Sosind la Annweiler,

dibaful croitor alergă la un confrate spre a calcă haina, şi după o jumetate ôră, clientul se îmbracă cu haina sa de ceremonie care-i veniă minunat.

O anecdotă asupra lui Bismarck, care a intrat acum câteva zile în al şese-deci şi şeptelea an al etăţii sale: În 1840 fiica unui gentilom suedes trecea prin Berlin escortată d'o guvernantă. Tată-sēn o recomandase unui nepot, studinte la universitatea din Berlin, dar pe care nici un membru al familiei nu-l cunosea de cât din nume. Un tinēr se presintă la hotel, se face 'n timp de trei zile ciceronele celor dōue dómne, le conduce la musee, la teatre, şi s'aretă forte galant. După dōue zile, conducēndu-le la mesagerii, dice dşórei. — Acum, scumpă verişoră, permite-mi se-ţi mărturesc un lucru; adevēratul dtale vēr, în acest moment, e la patru-deci de leghe d'aici, şi m'a rugat se-l înlocuesc; eu me numesc baronul de Bismarck. D'atunci, tineră suedesă s'a măritat, tinērul studinte a devenit comite, apoi principe şi 'n sfērşit cancelar al imperiului Germaniei. În timpii din urmă, dēnsul primi visita unei dómne, o străină care trecea prin Berlin, unde numai venise de patru-deci de ani: — Eu sânt, dice dēnsa principelui, dşóra X. Principele îşi aduse aminte de trecut şi adresă mulţămiri visitătorei sale, care rămăsese uimită. — Numai mulţămită dtale, dice dēnsul, am vizitat tôte museele nōstre; fără această, nici astăzi nu le-aş cunōsce, căci d'atunci n'am mai avut nici odată timp d'a le visită.

Poduri monumentale. De curēnd s'a terminat podul monumental construit peste fluviul Volga, la 17 verste de Syzrane, pe drumul de fer dela Oremburg. Acesta este podul cel mai lung din lume; el are 696 stânjeni lungime, adecă ceva mai puţin de o vērşă şi jumetate. El e cu 24 stânjeni mai lung de cât celebrul pod Moerdyk, în Olanda. După aceea vine podul Dni-prului la Kiew (507 stânjeni, în 1870), dela Kremen-iong (457 stânjeni, în 1872), podul dela Bommel în Olanda (430 stânjeni, în 1869), de pe Mississipi, în Statele-Unite 464 stânjeni în 1868), dela St. Luis 362 stânjeni, în 1872), dela Kuilenburg în Olanda (330 stânjeni, în 1868), dela Menat în Anglia (261 stânjeni, în 1848), de pe Vistula, la Varşovia (238 stânjeni, 1876) podul Alesandru, la St. Petersburg (190 stânjeni, în 1879.) Înălţimea noului pod de pe Volga este atât de mare, în cât vapóre mari americane cu 3 etagie trec pe sub arcadele sale (în număr de 13, cântărind fiecare 82 mii puduri), şi un edificiu de mărimea palatului de iērnă ar gasi loc între fie-care din cei 12 stâlpi. Proiectul podului a fost elaborat de profesorul Belenbubsky, şi inginerul dirigent a fost dl Berezine. Costul podului s'a ridicat la 4,630,000 ruble, şi durata construcţiunii a fost de 3 ani (dela 18 august 1877.) S'a întrebuintat la el mai mult de 400 mii poduri de fer.

Zahar de crastaveţi. Americanii, cari nu se pricep aşă de mult la producerea sfeclei şi la estragerea zahărului din ea, se scrie că ar fi găsit mijlocul de a scôte zahăr din seminţele castraveţilor. Aceste seminţe, tratate într'un mod special, ar da 7 la 100 mai mult zahar şi cu cheltueli mai puţine de cât cel din trestii şi sfecle. Remăşiţele fabricaţiunii se întrebuintăză pentru nutrimentul vitelor.

Un mire cu 7 mirese. După cum spun foile indiane principele din Gondal va serbă în cursul acestei luni cununia sa înşepţită, cununându-se în 7 zile consecutive cu 7 fete ale boerilor sei (mirele este buddist), şi fiă-care mirēsă va asistă a dōua di la cununia bārbatului seu cu alta concurrentă. Pentru a nu deşteptă înse între cele 7 mirese invidia, principele a făcut pentru tôte acelaşi haine şi obiecte de podōbă. Apartamentele lor au acelaşi mobilier. Nici una din mirese înse nu este mai mare de 15 ani. Va fi greu înse principe-

lui de a începe călătoria nuntii cu câteși 7 femeile de odată!

Haine de sticlă. O invențiune din cele mai bizare este cu drept cuvânt această. Am văzut, că hărtia a putut imită zidăriele; tot asemenea sticla imităză toate țesăturile. Astfel se fac la New-York, stoffe de sticlă cu toate colorile și ornamentele celorlalte stoffe adevărate. Ele au totă moliciumea dorită și sunt mai trainice ca cele de in, și ca și aceste pot fi spalate fără nici un inconvenient. Unele stoffe s'au fabricat atât de perfecte, că rivalisau cu tisourile de matase cele mai fine și sunt mult mai durabile ca aceste; dar ceea ce este mai important e că costă mai puțin de cât hainele de lână și de bumbac. Se nu ne mirăm când, peste câțiva ani vom avea la noi haine țesute cu fire de sticlă.

O damă din Louisville, mergând cu piciorul gol pe un covor, i intră în picior un ac. Ea suferi dureri foarte mari, dar ori ce încercări de a scote acul fură neputincioase. După câțiva timp durerile încetară și pacienta nu le mai resimțea de cât când se schimbă vremea. În timpul când i intră acul în picior, dama nu era măritată, după aceea înse se căsătorii și, în interval de nouă ani, ea născu trei copii. Ultimul ei copil, care de ordinar era foarte liniscit, începând într-o seară a face un sgomot nesuferit și avea o mare neliniscie; astfel el petrecu totă noaptea. A doua zi când muma sa voi să-l pue în baie, observă pe piciorul copilului un mic punct negru și tare, pe care apucându-l cu mâna îl trase afară. Închipuiescă-și ori cine mirarea acelei femei când scose din piciorul copilului acul care, cu nouă ani înainte, i intrase în propriul ei picior. Acest accident va deveni de sigur obiectul unor nesfârșite disertațiuni între doctori.

Un tun minunat. Un tun care poate trage 5000 focuri în trei-spre-dece minute a fost încercat de curând la Washington. Tunul Gardner, numit astfel după numele inventatorului său, este o bucată de tun mecanic ca tunul Gatling. El se compune din două tuburi de oțel turnate în aramă. Acest tun e destinat a înlocui un oarecare număr de puști și a trage mai repede și cu mai mult temei. Este probabil că acest tun nu va duce cu siguranța puștii, înse bine servit, el trebuie să producă stricăciuni mari într-o liniă sau o colonă de infanterie în mișcare. Calibrul său este de $\frac{46}{100}$ degete și cartușele sunt același ca și cele dela puști. Încărcarea este de 70 grame de ierbă și ghiuleaua cântărește 405 grame. Acest tun este așezat pe un mic drig de companie, și e destul de ușor pentru a pute fi tras de doi oameni. Lungimea totală a tunului nu e de cât de patru picioare. Se poate trage 500 focuri pe minută, această repeziune de tragere neavând de limită de cât timpul necesar pentru a încărcă tunul. Dacă aborul ar pute servi de forță motrice acestui tun și dacă s'ar pute încărcă destul de ușor, atunci nu s'ar pute spune unde s'ar opri numărul descărcărilor. O cutie în formă turcită e pusă la partea posterioară a tunului; ea primește mai multe blocuri, conținând fiecare 20 cartușe; această cutie cuprinde vre-o cinci-deci de cartușe; prin învertirea unei manivele, cartușele se strecură într'un fel de canal, descărcate, și cartușele arse sunt asvêrlite afară și cad supt tun; 5000 focuri au fost trase în trei-spre-dece minute, schimbându-se la manivelă trei oameni.

Sciri străine. *Imperatoarea Augusta* a Germaniei s'a bolnăvit și se dice, că bola ei este incurabilă, căci are rac în stomac. — *Bismarck* e bolnav, bola lui și dila trecute deveni și mai grea, călătoria sa la Kissingen a fost amânată și ori ce lucrare spirituală i-a fost aspru interzisă de medici. — *Dufaure*, renumitul băr-

bat de stat al Franciei, a murit în septemăna trecută la Paris în etate de 83 ani. — *Vittorio Salmini*, un renumit autor dramatic italian, a murit în Venetia; piesele lui deveniră cunoscute în lume mai ales prin debutările escelentului tragedian Ernest Rossi. — *Regele Daniei*, Cristian, la mijlocul unei curente va petrece câteva luni în Gmunden la ginerele său, principele de Cumberland. — *Imperatul Vilelm* va merge cu finea lui august la Salzburg, spre a se întâlni acolo cu imperatul-rege al Austro-Ungariei; se dice, că cu asta ocaziune dânsul tot acolo va face vizită și moștenitorului de tron Rudolf și soției sale. — *Filoxera în Franca* a făcut așa stricăciuni mari în vii, încât în anul trecut importul de vin a fost de 137 milioane fl., iar esportul numai de 107 milioane. — *Un redactor*, Vilelm Reid, al diariului „New-York Tribune”, dila trecută s'a căsătorit cu o domnișoară Mill, care i-a dus o zestre de cinci milioane sterlingi.

Ghicitură pătrată

de Eufrosina Sanzian n. Muntean.

Rândul prim se începe cu a 10 literă din alfabet și reprezintă un corp ceresc; al doilea se începe cu o vocală și reprezintă un termin al tractării și purtării bune; al treilea ne reprezintă o negațiune și al patrulea numele unui timp îndelungat.

Rândul întâiu cetit din stânga în dreapta, al patrulea din dreapta în stânga, inițialele din sus în jos și finalele de jos în sus dau același cuvânt; rândul al doilea din stânga în dreapta, al treilea din dreapta în stânga, literile a doua de sus în jos, a treilea din jos în sus dau un adevărat.

Terminul de deslegare e 17 iulie. Ca totdeauna, și de asta dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea logogrifului din nr. 41: „Dr. Tanner, Venetia, Iancu, Dunărea, Turcii, Raiu, Detunata, Șvedia, Veturia, Xerxes, Asia”, — 1—21: „Axente Sever din Cricău”.

Bine l'au deslegat domnele și domnișorele: Eufrosina Sanzian n. Munteanu, Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Eufrosina Popescu, Iosefina Popoviciu, Zoe Dimbu, Minodora Micșunescu, Otilia Popescu, Amalia Crișan, Maria Moldovanu, și dnii George M. Zanesco și Teodor Popa.

Premiul l'a câștigat dna Eufrosina Sanzian n. Muntean în Hațeg.

Invitare la prenumerațiune.

Semestrul prim jan.-iunie se va încheia cu nr. 47. Rugăm pe toți aceia, a căror abonamente vor expira atunci, să binevoiescă a-și rennoi abonamentele, căci a conto nu putem trâmite foia nimenuia; cei ce nu mai vor să aibă foia noastră, sunt rogați a ne napoia nrl prim din semestrul II, ca astfel să-i ștergem din registrul abonanților.

Condițiunile de prenumerațiune se află însemnate în fruntea foii.

La nrl prezente se suplinește prima din acele trei jumătăți de colă ce datorim onorab. noștri abonanți, și astfel acest numer conține o colă întregă.

Proprietar, redactor răspunzător și editor:
IOSIF VULCANU.